

ת"פ 33662/08/17 - מדינת ישראל - פמת"א נגד יהודה מלכה, לירז ג. בנייה ופרוייקטים בע"מ, א.ל. לירז בניה ונדל"ן בע"מ

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"פ 33662-08-17 מדינת ישראל נ' מלכה ואח'

בפני כבוד השופט, סגן הנשיאה חגי טרסי
מאשימה מדינת ישראל - פמת"א (מיסוי וכלכלה)
נגד
נאשמים
1. יהודה מלכה
2. לירז ג. בנייה ופרוייקטים בע"מ
3. א.ל. לירז בניה ונדל"ן בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד קלימיאן

החלטה - טענות מקדמיות

נגד הנאשמים הוגש ביום 16/08/17 כתב אישום ובו שלושה אישומים בעבירות על פקודת מס הכנסה. בקווים כלליים, מייחס האישום הראשון לנאשם 1 (להלן: "**הנאשם**") השמטת הכנסות מעיסוקו בתחום קבלנות הבניין במהלך השנים 2008-2009. באישום השני מיוחסים לנאשם, ולנאשמות הנוספות, חברות בהן שימש כמנהל שכיר, קבלה ושימוש בחשבוניות כוזבות במהלך השנים 2012-2013. לבסוף, באישום השלישי, מיוחסים לנאשם וכן לנאשמת 3, אחת מאותן חברות, הוצאת תלושי שכר כוזבים במהלך שנת 2013.

ביום 17.5.18, בפתח ישיבת המענה, העלתה ההגנה בטיעוניה בכתב ובע"פ, שתי טענות מקדמיות. הטענה המרכזית היא כי יש להורות על מחיקת האישום הראשון, מחמת שיהיו ניכר בהגשת כתב האישום, המקים לנאשם "הגנה מן הצדק". בנוסף, עתר הסנגור המלומד, עו"ד קלימיאן, לבטל את כתב האישום כולו, או לחילופין להורות על הפרדת האישומים, שכן לטעמו מדובר בשתי פרשיות נפרדות אשר צורפו לאותו כתב אישום שלא כדין, במטרה להשחיר את שמו של הנאשם וליצור "נפח" של מעשים פליליים. ביום 14.6.18 הגישה המאשימה את תגובתה לטענות המקדמיות, וכעת בשלה העת למתן ההחלטה בסוגיות אלו.

טענת השיהוי - טענות הצדדים:

הטענה הראשונה שהעלתה ההגנה הנה כאמור טענת שיהוי, המקימה "הגנה מן הצדק", אשר מכוחה ראוי להורות על ביטול האישום הראשון בכתב האישום. ב"כ הנאשם ציין בטיעונו בכתב כי העבירות שיוחסו לנאשם באישום הראשון בוצעו בשנים 2008-2009. חשדות ראשוניים בדבר ביצוע העבירות התעוררו במחלקת החקירות עוד בחודש יולי 2011, ואף על פי כן רק כשנתיים לאחר מכן, בחודש מאי 2013, נקרא הנאשם לראשונה לחקירה ובוצעו פעולות החקירה המרכזיות. כתב האישום הוגש לבסוף רק בחודש אוגוסט 2017, כשש שנים תמימות לאחר שהתעורר החשד ובחלופ

8-9 שנים ממעוד ביצוע העבירות. שיהיו כה ניכר עומד בסתירה להנחיות פרקליט המדינה והיועמ"ש, ובעטיו של שיהיו ארוך ובלתי מוצדק זה ישמעו הראיות בתיק רק בחלוף כ-10 שנים ממעוד ביצוע העבירות. מצב דברים זה יפגע פגיעה קשה ביכולתו של הנאשם לנהל את הגנתו, זאת לנוכח הקושי לשחזר את האירועים, לאתר מסמכים, להעיד עדים שזיכרונם נפגם וכן הלאה. כמו כן שיהיו ניכר זה גורם לנאשם עינוי דין רב.

בתגובתה בכתב, פירטה המאשימה את לוחות הזמנים וסקרה בהרחבה את דרך הטיפול בתיק, תוך שהיא דוחה את טענת השיהוי. לטעמה, משעה שהתעורר החשד לגבי הנאשם, קודם התיק ללא הפסקה והתנהלותו התארכה בשל טעמים ענייניים ומוצדקים. על פי המפורט בתגובה, החשד אכן התעורר בשנת 2011 ואילו החקירה הגלויה נפתחה רק בשנת 2013, אלא שבין לבין בוצעו פעולות חקירה סמויות. כמו כן, החקירה הגלויה הניבה תוצרים ראייניים שהצדיקו את הרחבתה, דבר שאילץ הקצאת משאבי זמן ועבודה נוספים, עד אשר הועברו חומרי החקירה לעיון הפרקליטות ביוני 2015. באשר לטיפול הפרקליטות בתיק, טוענת המאשימה כי התיק נבחן אצל הפרקליטות במשך כשנה בלבד, וכבר ביום 26.7.16 נשלחו מכתבי שימוע לנאשמים. מכתבים אלו לא נדרשו על ידם, ולאחר מאמצים וניסיונות לאתרם, הומצאו המכתבים לנאשמים ביום 22.8.16. זמן קצר לאחר מכן, פנה הנאשם בבקשה להמיר את ההליכים הפליליים כנגדו בכופר כסף, בקשה אשר נדחתה על ידי הועדה המוסמכת מטעם רשות המיסים. לאחר דחיית הבקשה, המאשימה פנתה בשני מכתבים נפרדים לנאשם, על מנת לאפשר לו בשנית לקיים את הליך השימוע, ומאחר ואלו לא נדרשו נאלצה לאתר לשם המצאתם. רק לאחר שבחר הנאשם שלא לממש את זכותו להליך השימוע והוצאה תעודת חיסיון כדין, הוגש כתב האישום.

טענת השיהוי - דיון והכרעה:

טענת השיהוי חוסה תחת דוקטרינת ההגנה מן הצדק, אשר כוחה להביא לביטול של כתב האישום שמור אך לאותם מצבים קיצוניים המצדיקים מתן הגנה לנאשם, מקום בו נפגעו זכויותיו באופן מהותי וממשי. ראה למשל ע"פ 2375/12 **מזרחי נ' מ"י** (06.08.2013):

"לטענת המערער השיהוי הרב בניהול ההליכים בעניינו מצדיק קבלת טענת ההגנה מן הצדק וביטול כתב האישום. הדוקטרינה של הגנה מן הצדק עניינה, כידוע, בסמכותו של בית המשפט לבטל כתב אישום אם הגשתו או בירורו עומדים בניגוד לעקרונות של צדק והגינות משפטית (ראו: ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ', פ"ד נט(6) 803, 776 (2005)). דוקטרינה זו שמורה למצבים חריגים בלבד המצדיקים מתן הגנה לנאשם בהליך הפלילי מקום שזכויותיו נפגעו באופן מהותי וממשי (השוו: ע"פ 5672/05 טגר בע"מ נ' מדינת ישראל [פורסם בבנו] (21.10.2007)). .. ביטול כתב האישום לא יעשה מקום שבו ניתן לרפא את הפגמים שנתגלו באמצעים מתונים ומידתיים יותר."

באותו מקרה מדובר היה במקרה קיצוני בו הוגש כתב האישום רק בחלוף חמש שנים תמימות מיום סיום החקירה, ואף על פי כן דחה בית המשפט העליון את הבקשה להורות על ביטול כתב האישום מחמת השיהוי, כאשר הוא נסמך, בין היתר, על העובדה כי המערער לא הצביע על פגיעה של ממש בהגנתו, כתוצאה מהשיהוי. עוד ציין בית המשפט העליון בעניין **מזרחי** כי התרופה לחלוף הזמן במקרים מעין אלה אינה במישור הכרעת הדין, אלא בדרך של התחשבות במסגרת גזירת הדין. עמדה דומה באה לידי ביטוי גם בהלכת בית המשפט העליון, כפי שנוסחה על ידי כב' השופטת ארבל בע"פ 6922/08 **פלוני נ' מ"י** (1.2.10):

"איני שוללת את האפשרות כי תהייה נסיבות בהן שיהיו כבד בהגשת כתב האישום, אשר גרם נזק ממשי ומהותי ליכולתו של נאשם להתגונן, תבאנה לביטול כתב האישום. ואולם, עניין זה מחייב בדיקה בכל מקרה לנסיבותיו, אשר תביא בחשבון את מהות העניין, את סיבת השיהוי ומשכו ואת טיב הנזק שנגרם לנאשם. אין להפוך את ההגנה מן הצדק למכשיר לקיצור תקופת ההתיישנות הקבועה בחוק ויש להקפיד על כך שתיוותר מכשיר להגשמת עקרונות של הגינות וצדק. מהטעמים שנפרשו לעיל, איני סבורה כי פגיעה שכזו נגרמה במקרה דנן באופן שיצדיק ביטול כתב האישום, ואולם יש להביאה בחשבון בגזירת הדין."

מהחלטות אלה, המבטאות המדיניות המקובלת בבתי המשפט כיום, אין בשיהוי בלתי סביר כשלעצמו כדי להצדיק ביטולו של כתב אישום שהוגש, וזאת לכל הפחות באותם מקרים בהם גם בחלוף הזמן לא ניטל כוחו של האינטרס הציבורי שבניהול ההליך, והשיקולים הנוגעים לחלוף הזמן, לשיהוי ולנסיבותיו ימצאו את מקומם בשלב גזירת הדין, ככל שיורשעו הנאשמים. על מנת להביא לביטול של כתב האישום, על ההגנה לבסס לא רק את עצם השיהוי אלא גם את העובדה כי בשל אותו שיהוי נגרמה פגיעה ממשית בהגנתו של הנאשם.

במקרה שלפני, אמנם טוענת ההגנה כי בשל השיהוי צפויה הגנתו של הנאשם להיפגע, אלא שאין די בעצם העלאת הטענה ועל נושא זה להתברר במהלך המשפט עצמו. ככל שיתברר כי אכן נגרם לנאשם בפועל נזק ראייתי ממשי כתוצאה מהשיהוי בחקירה ובהגשת כתב האישום, יהיה המותב הדיני רשאי, ככל שימצא לנכון, לשוב ולדון בטענה זו, אך בעת הזו, אין בכוחה להביא לביטול כתב האישום.

באשר לטענת השיהוי לגופה, אציין כי לא מצאתי שבשלב הטיפול בתיק בפרקליטות נפלו פגמים של ממש. כתב האישום הוגש אמנם בחלוף כשנתיים ממועד העברת התיק לטיפול הפרקליטות, ומדובר בפרק זמן בלתי מבוטל, אך כפי שעולה מתגובת המאשימה חלק משמעותי מתוכו נבע ממתן האפשרות בידי הנאשם לנהל הליך "שימוע", כמו גם מטיפול בבקשתו להמרת ההליכים בתשלום כופר. דומה כי משך הטיפול בתיק בפועל, מטעמה של הפרקליטות, היה סביר, ואף לא חרג באופן מהותי מהנחיות פרקליט המדינה והיועמ"ש.

לצד דברים אלה אציין, בהזירות המתחייבת, כי דומה שבשלב החקירה אכן נרשם שיהוי ממשי, בלתי מוסבר ובלתי מוצדק. אני ער כמובן לעובדה כי כאשר מדובר בעבירות כלכליות מורכבות, עשויה החקירה להתמשך פרק זמן ארוך באופן יחסי, גם כאשר היא מתנהלת ביעילות מלאה, אך נראה כי במקרה הנוכחי קשה להצביע על הצדקה לכך שהחקירה, על שני חלקיה, זה הגלוי וזה הסמוי, נפרשה על פני פרק זמן של 4 שנים תמימות, מאמצע 2011 ועד לאמצע 2015. ב"כ המאשימה נמנע, כנראה שלא במקרה, מלפרט הפעולות הסמויות שננקטו במהלך השנתיים (!!!) הראשונות, וגם פרק הזמן של שנתיים נוספות שהוקדש לחקירה הגלויה נדמה בלתי סביר, כאשר מדובר, כך על פי דברי המאשימה עצמה, באישום הנשען על הודאה שניתנה בסמוך לפתיחת החקירה.

התוצאה היא כי לטעמי, ומבלי לקבוע מסמרות שהרי לא כל התמונה הראייתית הרלבנטית נחשפה בפני בעת הזו, חל שיהוי מסוים ובלתי מוצדק בשלב החקירה, אך אין בשיהוי זה כדי להצדיק ביטולו של האישום הראשון לכתב האישום, אלא לכל היותר להילקח בחשבון במסגרת כלל השיקולים לקולא בשלב גזירת הדין, ככל שיורשע הנאשם במיוחס לו. לפיכך, הבקשה לביטול האישום הראשון מחמת שיהוי - נדחית.

צירוף האישומים:

טענתו הנוספת של הסנגור המלומד הנה כי כתב האישום מאחד בצורה מלאכותית ושלא כדין שתי פרשות שונות, הנבדלות זו מזו במהות העבירות, בנסיבות ביצוען ובמועדיהן. לטענתו, מטרת צירופן הוא השחרת שמו של הנאשם, וניסיון לרפא את מחדלי התביעה ובכללם מחדל השיהוי הנטען לעיל.

התביעה בתגובתה טוענת כי בצירוף הדיונים יש כדי להיטיב עם הנאשם וכי פיצולם עלול לפגוע בזכויות הנאשם וביעילות הדיונית. כמו כן, לטענתה, קיים קשר בין האישומים המצדיק צירופם בכתב אישום אחד, וזאת לנוכח זהות הנאשמים, המטריה הרלוונטית, העבירות בהן מדובר וקיומם של מספר עדים משותפים.

לאחר שבחנתי את טיעוני הצדדים, לא מצאתי הצדקה להורות על הפרדת האישומים, ובוודאי שלא מצאתי כל הצדקה לביטול כתב האישום כולו.

בהתאם להוראת סעיף 86 לחסד"פ: **"מותר לצרף בכתב אישום אחד כמה אישומים אם הם מבוססים על אותן עובדות או על עובדות דומות או על סדרת מעשים הקשורים זה לזה עד שהם מהווים פרשה אחת."**

עיון בעובדות כתב האישום, על שלושת האישומים שבו, מוביל בהכרח אל המסקנה כי מדובר, לכל הפחות, בסדרת מעשים קשורים המהווים פרשה אחת. עניינם של כל שלושת האישומים בעבירות מס שביצע הנאשם 1, במהלך עבודתו בתחום קבלנות הבניין, תחילה כעצמאי ובהמשך כמנהל בנאשמות 2 ו-3. בכל אחד מהאישומים מתוארת אמנם דרך פעולה שונה בה נקט לכאורה הנאשם 1, במטרה להתחמק מתשלום מס, אך החוט המקשר בין המעשים ניכר לעין כל, ובצדק ראתה המאשימה בהתנהלותו הכוללת של הנאשם כבסיס להגשת כתב אישום אחד המתייחס לכלל המעשים. החלטה ראויה זו אף תורמת ליעילות הדיונית ולהערכה אחידה של מהימנות העדים.

ב"כ הנאשם טוען אמנם כי צירוף האישומים במקרה זה גורם שלא בצדק להשחרת שמו של הנאשם, ועל כן ראוי להורות על הפרדת האישומים, אלא שטענה זו נטענה בעלמא, ללא כל ביסוס, וככזו אינה יכולה להצדיק קבלת עתירת ההגנה. יפים לעניין זה דברי בית המשפט העליון בבג"צ 5283/98 **חדר נ' בית המשפט המחוזי בירושלים** (1998) ולפיהם:

"ככלל, ובהיעדר בסיס ממשי לקיום חשש שבירור האישומים במאוחד עלול לפגוע בהגנת הנאשם, אין בית-המשפט שועה לטענה כי בעצם צירופם של אישומים המבוססים על עובדות דומות יש כדי 'להשחיר' את פני הנאשם ולפגוע בסיכויי שגרסתו ביחס לאישום זה או אחר תזכה לאמונו של בית-המשפט."

לפיכך, אני דוחה אף את הבקשה להפרדת האישומים.

בישיבה הקרובה, הקבועה ליום 12.7.18 יושלם המענה, ובמסגרת זו יבהיר הסנגור אילו מעדי התביעה מבקש הוא לחקור, ובהתאם לכך, ככשל שמוצתה ההידברות, ייקבעו מועדי הוכחות.

המזכירות תעביר בדחיפות העתק ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, כ"ז תמוז תשע"ח, 10 יולי 2018, בהעדר הצדדים.